

Nieuwsbrief

Nieuwsbrief

Inhoud

Editorial	pag. 1
Veldverkenningen	pag. 1
Introductie Niek's Witte	pag. 2
Proefrooien	pag. 2
Direct poten en direct definitieve ruggen frezen	pag. 3
DEMO's 2012	pag. 4

Demoveldverkenningen

Met name in ZW Nederland is dit jaar de infectiedruk hoog. Op het demoveld Oude Molen zijn op 23 juni de eerste veldjes gebrand, dit betrof het ras Annabelle. De knollen waren nog maar net gezet en de opbrengst erg laag. Daarna volgden meerdere velden, op 9 juli waren nog maar enkele rassen die niet waren gebrand: Carolus, Vitabella, Bionica en Sarpo Mira. Dit demoveld laat zien dat door rassenontwikkeling de grootste problemen in de bio-aardappelteelt zijn te verhelpen. In het segment van vastkokend zijn vorderingen gemaakt op vroegheid en phytophthora-gevoeligheid. Wel blijkt dit jaar dat cijfers die over phytophthoragevoeligheid bekend zijn niet altijd kloppen. Naast de bekende rassen en nieuwkomers zijn ook meerdere specialties gepoot. Meerdere speciale rassen (verschillende kleuren) zijn ondanks phytophthoradruk tot een marktbaar opbrengst gekomen. Op 4 juli hebben kwekers de demovelden op proefbedrijf Droevendaal bezocht. Eerder die dag was een tussenooft gedaan (na 79 dagen). Er waren mooie verschillen tussen de rassen te zien, in loofontwikkeling, in phytophthora aantasting en in opbrengst en sortering.

Editorial

Leen Janmaat (LBI)

Met het uitkomen van deze Nieuwsbrief zijn de biologische aardappelen alweer doodgebrand. De infectiedruk in ZW Nederland was zo groot dat ook de zogenaamde "sterke" rassen zijn geïnfecteerd. Hiermee komt ook de koperdiscussie weer op gang. Terwijl het Europese beleid juist af wil van koperbespuitingen in de fruit- en aardappelteelt. Aansluitend op het BioImpuls-project werken we mee in het Europese Co-Free project wat erop is gericht milieuvriendelijke vervangingen voor koperhoudende middelen te vinden. Wij richten ons op de afzet van nieuwe rassen die passen in het biologische teeltsysteem. In deze Nieuwsbrief vindt u de meest recente ontwikkelingen rondom de biologische aardappelteelt.

Monique Hospers (LBI)

De opbrengsten varieerden van 12 (Hot D2-7001) tot 37 ton/ha (Bionica), met onderwatergewichten van 290 (RHT 02-1) tot 395 (Biogold). Op 19 juni is de eerste Phytophthora gevonden in Ballerina; op 29 juni werden ook vlekken gevonden in Primavera, Anaïs, Solist, Laurette en H2-01-1121. Op 13 juli waren alleen Bionica, Connect, Vitabella en Carolus nog vrij van Phytophthora. Het loof wordt gedood zodra de aantasting 0,5% of meer was, dit vanaf 6 juli.

Demoveldbezoek Droevendaal

Op **25 juli** a.s. zijn de rassen op het Demoveld te bekijken. Voorafgaand aan het veldbezoek verzorgt Ronald Hutten, veredelaar van Wageningen University en betrokken in Bioimpuls project een korte presentatie over het kruisen met wilde soorten, zogenaamde pre-breedings of introgressieveredeling om nieuwe resistenties in cultuurwaardige rassen te krijgen.

Bezoek BioImpuls proefveld Droevendaal
Aanvang vanaf 19.00 uur

Adres: Biologisch Proefboerderij Droevendaal
Kielekampsteeg 32, 6708 PC Wageningen

Info 06-10919736
(Edith Lammerts van Bueren)

Introductie Niek's Witte

Leen Janmaat (LBI)

BiolImpuls werkt aan verbetering van de biologische aardappelteelt in Nederland. Vanuit BiolImpuls veredeling zijn enkele geschikte rassen ontwikkeld. Inmiddels zijn er phytophthora resistente rassen in productie genomen. Bionica is één van deze rassen. Het ras wordt door Niek Vos vermeerderd en geteeld. De consumptie aardappelen staan sinds 2012 onder de naam Niek's Witte in het winkelschap. Binnen het Europese project CO-FREE werken we in Nederland aan de afzetbevordering van nieuwe rassen. Om de reacties van klanten te vergaren zijn op twee locaties van Boni supermarkten enquêtes afgenomen. Dit tijdens en net na de introductie van de aardappel in nieuwe verpakking.

Naast prijs/kwaliteit verhouding speelt ook de kookeigenschap (vast versus kruimig) een rol bij de keuze.

De keuze van verpakkingsmateriaal ondersteunt de oorsprong "biologisch" van het product. Bij sommige klanten leidt dit tot de associatie stoffig, luxe en duur. Op de vormgeving wordt dus wisselend gereageerd, maar overwegend positief.

De 2 kg verpakking sluit aan bij consumenten die relatief weinig verbruiken (alleenstaanden, bejaarden, etc.).

Enkele conclusies uit deze enquêtes zijn:

De presentatie in de actieweek trekt de aandacht van de klant en de prijsstelling tijdens de actieweek lijkt aan te sluiten bij de verwachtingen.

Over de verkoopontwikkeling en verwachtingen na de actieweek zijn geen directe conclusies te trekken. Maar het product lijkt snel naar de achtergrond te verdwijnen waardoor het aan de aandacht ontsnapt. De klanten kiezen doorgaans voor de zak die ze gewend zijn aan te schaffen. Een prikkel voor aanschaf van het alternatief lijkt verdwenen.

Proefrooien op Broekemahoeve en SPNA

Sander Bernaerts (DLV-Plant)

Bij de biologische Velddag Broekemahoeve en open dag SPNA Kolummerwaard zijn meerdere stammen per ras opgetrokken en beoordeeld. Stagiaires van Warmonderhof hebben diverse metingen gedaan waaronder: temperatuur bij de knol, vocht in de rugen, bladbedekking, Rhizoctonia aantasting, aantal stengels, en stikstof beschikbaarheid. Na rooien zijn bepaald: opbrengst, sortering, owg en aantasting Rhizoctonia en schurft. Wat opviel was dat de temperatuur nagenoeg gelijk was in beide varianten, maar vroege rugopbouw geeft minder temperatuurschommelingen en daarmee stabielere klimaat voor de poters. Ook het vocht in de ruggen was nagenoeg gelijk in beide varianten gelijk.

De vroege rugopbouw gaf iets minder bladbedekking in het gehele groeiseizoen. Bij de vroege rugopbouw waren meer exemplaren al aan de maat omdat per stengel minder tal aanwezig was. Dit heeft voordeel bij vroege uitbraak van phytophthora.

Vroeg poten en direct definitieve ruggen frezen?

Kees Bus & Derk van Balen (PPO)

Meer en meer wordt er in de praktijk in één keer een rug opgebouwd in de aardappelteelt, zo ook op biologische bedrijven. De brandstof- en arbeidsbesparing die hiermee gemoeid is, is fors. Qua onkruidbestrijding is er extra aandacht nodig. Normaliter wordt er met het ruggenfrezen kort voor opkomst veel onkruid de kop ingedrukt. Met de huidige ruggschoffels zal dit echter geen probleem meer moeten zijn. Problemen zijn te verwachten met Rhizoctonia besmet pootgoed aangezien de aardappelen langer onderweg zijn.

Om dit te testen is een demoveld aangelegd op PPO Lelystad welke tijdens de Biovelddag te bezichtigen was. Er is een onderscheid gemaakt in rhizoctoniabesmetting en in wijze van rugopbouw. Er is gebruik gemaakt van pootmateriaal, ras

Santé, uitgezocht uit één partij; een deel met zeer weinig Rhizoctonia en de ander met veel aantasting. De rugopbouw is op twee manieren gedaan namelijk door te poten op 27 maart en aanfrezen op 1 mei; de andere helft is na het poten direct gefreesd. Er zijn temperatuurvoelers (in totaal 8) met dataloggers op poterdiepte aangebracht om de invloed van de rugopbouw op temperatuur en evt Rhizoctonia-aantasting te kunnen volgen. De opkomst van de planten was half mei na een koude, natte en sombere periode voorafgaand.

Gedurende de groeiperiode zijn de planten beoordeeld en op 21 juni zijn per veldje 10 planten geoogst en op aantasting door Rhizoctonia beoordeeld. De bevindingen staan in onderstaande tabel.

Veld	1	2	3	4
Rhizoctonia pootgoed	weinig	veel	weinig	veel
Rugopbouw	vroeg	vroeg	laat	laat
% grondbedekking op 11 juni	35	38	30	35
Regelmaat op 11 juni	vrij regel.	vrij regel.	onregelm.	regelmatig
Aantal stengels/plant op 21 juni	5.7	5.2	5.1	4.6
% door Rhizoc. beschadigde stengels	9%	25%	6%	59%
Gem. temperatuur tot 1 mei	9.1		9.3	
Gem max. temp./dag tot 1 mei	11.3		12.3	
Gem. min. temp. /dag tot 1 mei	7.6		7.1	
Gem. temperatuur tot 18 juni	12.8		12.8	

28 maart 2012 Prof. Broekemahoeve; varianten direct gefreesd, kleine ruggen en grote ruggen

Dit demoveld laat zien dat:

1. Vroeg rug opbouwen tot 1 mei een iets lagere temperatuur geeft bij de knollen
2. Verschil in opkomst en regelmaat niet duidelijk is
3. Veel Rhizoctonia geeft veel beschadigde stengels

De eerste indruk is dat het in één keer vroeg opbouwen van een rug nauwelijks tot een lagere temperatuur rond de poters heeft geleid en mogelijk is zonder grote uitval door Rhizoctonia. De betrekkelijk geringe Rhizoctonia-aantasting kan komen doordat de Rhizoctonia op het pootgoed minder vitaal was. Dit is helaas niet nagegaan. Deze eerste verkenning verdient een vervolg.

Handelshuis		Ras	Broekema	Zuidwest	Droevendaal
Agrico	1	Carolus	x	x	x
	2	Ditta	x	x	x
	3	Agria	x	x	x
KWS	4	El Mundo	x	x	x
	5	Biogold	x	x	x
	6	Vitabella	x	x	x
TPC	7	Montreal	x	x	x
HZPC	8	VZF 04-436 (rood vlezig)	x	x	x
	9	Hot D2-7001 (paars vlezig)	x	x	x
	10	Bie 02-133 (geaderd)	x	x	x
	11	HZ 01-1121 (Rode ogen)	x	x	x
	12	RHT 02-1	x	x	x
	13	VDZ 03-94	x	x	x
	14	Tripló	x	x	x
Danespo	15	Solist	-	x	x
	16	Ballerina	x	x	x
	17	Sarpo Mira	x	x	-
Semagri	18	Anaïs	x	x	x
	19	Primavera	x	x	x
	20	Laurette		x	x
Den Hartigh	21	Connect (YP 03-107)	x	x	x
	22	Bellanova SA 00-011-4	x	x	x
Niek Vos	23	Bionica	x	x	x
Jan van Loon	24	D04-31-02	x	x	x

BioImpuls is een door het Ministerie van EL&I betaald project met als doel het versterken van de biologische aardappelketen in Nederland, naast veredeling zijn teelt en afzet belangrijke aspecten voor succes.

Contactadres
DLV Plant, Harm Brinks
Postbus 7001
6700 CA Wageningen
h.brinks@dlvplant.nl

